

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

ผกาวดี อุตตโมทย์ คร่ำหวอดอยู่ในวงวรรณกรรมมานานกว่า 40 ปี มีงานเขียนและงานแปลเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง ผกาวดีเริ่มต้นชีวิตในวงการวรรณกรรมด้วยการเป็นนักเขียน เรื่องที่เธอแต่งได้ลงพิมพ์ในนิตยสารตั้งแต่อายุเพียง 14 ปีเท่านั้น หลังจากนั้น ผกาวดีได้เขียนงานลงนิตยสารและพิมพ์รวมเล่มออกมาอย่างต่อเนื่อง หนึ่งในผลงานที่เป็นที่รู้จักมากที่สุดก็คือเรื่อง *ครูหัวใจร้าย* ซึ่งได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง ดึงเห็นได้จากการที่นวนิยายเรื่องนี้ได้รับการพิมพ์ซ้ำมากกว่า 10 ครั้ง และ ยังได้รับการนำมาสร้างเป็นภาพยนตร์และละครโทรทัศน์อีกหลายครั้ง นอกจากนั้น *ครูหัวใจร้าย* ยังได้รับเลือกจากโครงการวิจัยของสำนักงานกองทุนส่งเสริมการวิจัย (สกว.) พ.ศ. 2543 ให้เป็นหนึ่งในหนังสือ 100 เล่มที่เป็น "หนังสือดีที่เด็กและเยาวชนไทยควรอ่าน" อีกด้วย ผลงานเรื่อง *มรรยาทงาม* เคยได้รับรางวัลจากองค์การยูเนสโก และได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษเพื่อใช้เป็นแบบเรียนในประเทศฟิลิปปินส์อีกด้วย หลังจากจากประสบความสำเร็จอย่างดีในด้านการเขียน ผกาวดี อุตตโมทย์เริ่มต้นทำงานแปลด้วยการแปลเรื่องต่างๆ เป็นตอนลงวารสารรายสัปดาห์ ซึ่งโดยมากจะเป็นงานประเภทงานวรรณกรรม ผกาวดี อุตตโมทย์ใช้นามปากกาในการแปลหลายนามปากกา เช่น เทพนิดดา สาลินี คำฉันท์ และ ผกาวดี อุตตโมทย์ ตามแต่เนื้อหาของเรื่องที่นำมาแปล เรื่องที่ผกาวดีนำมาแปลนั้นมีหลากหลายแนวด้วยกัน อาทิ นวนิยายและเรื่องสั้น เช่น *รักสามเส้า* แปลจากเรื่อง *The Hunting Gun* ของ ยาสุชิ อิโนะอุเวะ *ล้อหัก* และ *เรื่องสั้นสรรแล้วจากปลายปากกาของแปดนักประพันธ์เรื่องนามของสหรัฐอเมริกา* แปลจากเรื่อง *The Broken Wheel and other stories* ของ วิลเลียม ซาโรยัน (William Saroyan) และ *ร้อนรุ่มเนจร* แปลจากเรื่อง *Wandering* ของ เฮอริมาน เฮสเส (Herman Hesse) เรื่องเกี่ยวกับบุคคลสำคัญ เช่น *ราชินีอังกฤษ แจ็คกี้ที่น่ารัก* *วังหลวง* ซึ่งโดยมากเป็นบทความจากหนังสือพิมพ์หรือจากที่ต่างๆ ซึ่งเธอรวบรวมไว้เป็นการส่วนตัวจึงมักไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง และวรรณกรรมเยาวชน เช่น *แมรี ป๊อปปีนส์* แปลจากเรื่อง *Mary Poppins* ของ พี.แอล. แทรเวอร์ส (P.L. Travers) *แม่มด* แปลจากเรื่อง *The Witches* และ *มาทิลดา* แปลจากเรื่อง *Matilda* ของ โรอัลด์ ดาห์ล (Roald Dahl)

อย่างไรก็ตาม ในระยะหลัง ผลงานของคุณผกาวดี อุตตโมทย์จะเป็นวรรณกรรมเยาวชนเป็นส่วนมาก ผลงานของคุณผกาวดีได้รับความนิยมอย่างดีจากผู้อ่านตลอดมา จนอาจเรียกได้ว่า

ชื่อของผกาวัตติ อุตตโมทย์และวรรณกรรมเยาวชนเป็น “ของคู่กัน” ก็ว่าได้ เพราะการใช้ถ้อยคำ
สำนวนที่เป็นธรรมชาติ อ่านเข้าใจง่าย และเหมาะกับเรื่องราวที่แปล ถึงแม้ว่าผลงานของผกาวัตติ
จะไม่เคยได้รับการกล่าวขวัญถึงอย่างมากมายดังเช่นวรรณกรรมเยาวชนบางเรื่อง แต่ผลงานแปล
ของเธอก็ได้รับการตีพิมพ์ซ้ำใหม่อยู่อย่างสม่ำเสมอ และได้รับการกล่าวถึงอยู่บ่อยครั้งเช่นกัน

วรรณกรรมเยาวชนที่ผกาวัตติเลือกนำมาแปลมักเป็นงานเขียนที่เป็นที่รู้จักดีอยู่แล้ว ไม่ว่าจะ
จะเป็นงานเขียนของนักประพันธ์วรรณกรรมเยาวชนที่มีชื่อเสียง เช่น โรอัลด์ ดาห์ล (Roald Dahl)
หรือ แมรี นอร์ตัน (Mary Norton) วรรณกรรมที่ได้รับรางวัล เช่น *Mrs. Frisby and the Rats of*
NIHM ของ โรเบิร์ต ซี. โอ'เบรียน (Robert C. O'Brien) ได้รับรางวัลนิวเบอรีประจำปี ค.ศ. 1971
The Clay Marble ของ มินฟง โฮ (Minfong Ho) ได้รับรางวัลซีไรต์ประจำปี ค.ศ. 1996 หรือ *The*
True Story of Lilli Stubeck ของ เจมส์ อัลดริจ (James Aldridge) ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม
หนังสือประจำปี ค.ศ. 1985 จากสภานักหนังสือเยาวชนแห่งออสเตรเลีย เป็นต้น หรือวรรณกรรมที่
เป็นที่นิยมมายาวนานและได้รับยกย่องว่าเป็นวรรณกรรมที่สร้างสรรค์และเหมาะสมสำหรับ
เยาวชน เช่น *Mary Poppins* ของ พี. แอล. แทรเวอร์ส (P.L. Travers) ซึ่งวอลท์ ดิสนีย์ได้นำไป
สร้างเป็นภาพยนตร์เพลงเมื่อปี ค.ศ. 1964 *James and the Giant Peach* ของ โรอัลด์ ดาห์ล
ได้รับการนำไปสร้างเป็นการ์ตูนอนิเมชัน เมื่อปี ค.ศ. 1996 หรือ *Worzel Gummidge* ของ
บาร์บารา ยูเพิน ท็อดด์ (Barbara Euphen Todd) ซึ่งสำนักพิมพ์ PUFFIN ที่ได้ชื่อว่าเลือกพิมพ์แต่
“หนังสือดี” เลือกพิมพ์เป็นปฐมฤกษ์ในประเภทวรรณกรรมเยาวชน เป็นต้น

จากการศึกษาค้นคว้า ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาในเชิงประวัติการแปลว่าผกาวัตติ อุตตโมทย์
แปลวรรณกรรมเยาวชนทั้งหมดจำนวนเท่าใด เป็นวรรณกรรมเยาวชนประเภทใด แต่ละประเภทมี
จำนวนเท่าใด เป็นวรรณกรรมเยาวชนของนักประพันธ์ท่านใดและ เรื่องใดบ้าง

จากการศึกษาเบื้องต้นพบว่าคุณผกาวัตติใช้แนวทางในการแปลมากกว่าหนึ่งแนวทางใน
การแปลวรรณกรรมเยาวชน ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาว่าคุณผกาวัตติใช้แนวทางการแปลในการแปล
วรรณกรรมเยาวชนกี่แนวทาง และมีแนวทางใดบ้าง เพราะเหตุใดจึงใช้แนวทางการแปลหลาย
แนวทางในการแปลวรรณกรรมประเภทเดียวกัน และมีปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลต่อการเลือกแนว
ทางการแปล นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังสนใจศึกษาด้วยว่า การเลือกแนวทางการแปลดังกล่าวสัมพันธ์
กับการเลือกนามปากกาที่ใช้ในการแปลหรือไม่ เนื่องจาก นอกจากคุณผกาวัตติจะใช้ชื่อจริงในการ
แปลวรรณกรรมเยาวชนแล้ว คุณผกาวัตติยังใช้นามปากกาอีก 3 นามปากกา ได้แก่ สาลินี คำฉันท์
สุทธิ ไสกา และ ปาริฉัตร เสมอแขน ในการแปลวรรณกรรมเยาวชนซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่ปรากฏให้เห็น
บ่อยนัก ผู้วิจัยจึงสันนิษฐานว่าการเลือกใช้นามปากกาที่แตกต่างกันไปน่าจะเป็นผลมาจากการใช้
แนวทางการแปลแตกต่างกัน โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยชิ้นนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการ

ศึกษาวิจัยด้านประวัติการแปล ทั้งอาจเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจการแปลวรรณกรรมเยาวชน และสามารถนำผลจากการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการแปลวรรณกรรมเยาวชนได้จริงในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประวัติการแปลวรรณกรรมเยาวชนของผกาวดี อุตตโมทย์
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์แนวทางการแปลวรรณกรรมเยาวชนของผกาวดี อุตตโมทย์
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการแปลวรรณกรรมเยาวชนของผกาวดี อุตตโมทย์

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยด้านประเภทของต้นฉบับ ด้านกลุ่มเป้าหมาย และด้านสังคมและวัฒนธรรม อัน ได้แก่ ผู้อุปถัมภ์ ขนบทางวรรณศิลป์ และคตินิยม มีผลต่อพัฒนาการการแปลและการเลือกแนวทางการแปลวรรณกรรมเยาวชนของผกาวดี อุตตโมทย์ เป็นสองแนวทาง คือ แนวทางการแปลแบบรักษาต้นฉบับและแนวทางการแปลแบบแปลและเรียบเรียง

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 งานวิจัยนี้ศึกษาเฉพาะผลงานแปลวรรณกรรมเยาวชนของผกาวดี อุตตโมทย์ ที่แปลโดยใช้นามจริง และนามปากกา สาลินี คำฉันท์ สุทธิ โสภา และ ปาริฉัตร เสมอแซ ที่ได้รับการตีพิมพ์เป็นเล่ม ตั้งแต่ พ.ศ. 2511 – พ.ศ. 2549

1.4.2 งานวิจัยนี้จะศึกษาและวิเคราะห์ต้นฉบับวรรณกรรมเยาวชนและบทแปลของต้นฉบับเหล่านั้น ทั้งสิ้น 6 เรื่อง ได้แก่

- วรรณกรรมเยาวชนประเภทวรรณกรรมโบราณเรื่อง *Kotto* พิมพ์ครั้งที่ 1 ค.ศ.1971 โดยบริษัท ชาร์ลส อี. TUTTLE จำกัด (Charles E. Tuttle Co., Inc.) และ บทแปลเรื่อง *ผีญี่ปุ่น* จากต้นฉบับเดิมจากการพิมพ์ครั้งที่ 3 เมื่อเดือนมกราคม พ.ศ.2532 ในฉบับตีพิมพ์ครั้งที่ 5 เดือนมิถุนายน พ.ศ.2542

- วรรณกรรมเยาวชนประเภทจินตนิมิตสมัยใหม่เรื่อง *Where the Wind Blows* พิมพ์ครั้งที่ 1 ค.ศ.1968 โดยสำนักพิมพ์เฟเบอร์ แอนด์ เฟเบอร์ จำกัด (Faber and Faber Ltd.) และ บทแปลเรื่อง *ลมเอ๋ย ลมพัด* พิมพ์ครั้งที่ 1 เดือนมกราคม พ.ศ.2538 โดยสำนักพิมพ์ผีเสื้อ
- วรรณกรรมเยาวชนประเภทจินตนิมิตสมัยใหม่เรื่อง *George's Marvelous Medicine* พิมพ์ครั้งที่ 1 (ฉบับพิมพ์ซ้ำ) ค.ศ.1998 โดยสำนักพิมพ์พัฟฟิน บুকส์ (Puffin Books) และ บทแปลเรื่อง *ยาวิเศษ* พิมพ์ครั้งที่ 1 เดือนตุลาคม พ.ศ.2547 โดยสำนักพิมพ์ผีเสื้อ
- วรรณกรรมเยาวชนประเภทบันเทิงคดีสัจนิยมเรื่อง *The Broken Saddle* พิมพ์ครั้งที่ 1 ค.ศ.1982 โดยสำนักพิมพ์จูเลีย แมคแร บุกส์ (Julia MacRae Books) และ บทแปลเรื่อง *อานหัก* พิมพ์ครั้งที่ 1 (ฉบับแก้ไข) เดือนเมษายน พ.ศ.2540 โดยสำนักพิมพ์ผีเสื้อ
- วรรณกรรมเยาวชนประเภทบันเทิงคดีสัจนิยมเรื่อง *The Clay Marble* พิมพ์ครั้งที่ 1 ค.ศ.1992 โดยสำนักพิมพ์ไทมส์ บุกส์ อินเตอร์เนชันแนล (Times Books International) และ บทแปลเรื่อง *ลูกหินวิเศษ* พิมพ์ครั้งที่ 1 เดือนตุลาคม พ.ศ.2547 โดยสำนักพิมพ์ผีเสื้อ
- วรรณกรรมเยาวชนประเภทบันเทิงคดีสัจนิยมเรื่อง *Matilda* พิมพ์ครั้งที่ 1 ค.ศ.1988 โดยสำนักพิมพ์โจนาธาน เคป (Jonathan Cape) และ บทแปลเรื่อง *มาทิลดา* พิมพ์ครั้งที่ 1 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 โดยสำนักพิมพ์ผีเสื้อ กับ บทแปลเรื่อง *มาทิลดา นักเรียนสุดวิเศษ* พิมพ์ครั้งที่ 2 (แก้ไข) เดือนกรกฎาคม พ.ศ.2549

1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น

1.5.1 วรรณกรรมเยาวชน หมายถึง “งานเขียนที่ผลิตขึ้นเพื่อเยาวชนตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยรุ่น เพื่อความบันเทิงหรือการสั่งสอน ผ่านงานเขียนทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง เช่น เพลงกล่อมเด็ก เทพนิยาย และ นิทานและโครงกลอนพื้นบ้าน เป็นต้น ทั้งในรูปแบบของบันเทิงคดีและสารคดี เช่น เรื่องปริศนา ปริศนาคำทาย ชีวประวัติ และประวัติศาสตร์ เป็นต้น โดยมีลักษณะภาษาและองค์ประกอบทางวรรณกรรมเหมาะสมกับวัยของกลุ่มผู้อ่านหนังสือของวรรณกรรมเรื่องนั้นๆ”

1.5.2 แนวทางการแปลที่ใช้ในงานวิจัยเรื่องนี้จำแนกตามแนวทางการแปลที่ใช้ในงานวิจัยของพนิดา หล่อเลิศรัตน์ (2548) ซึ่งจำแนกแนวทางการแปลเป็น 3 แนวทาง ดังนี้

- การแปลแบบดัดแปลง เป็นการแปลที่มีการปรับเปลี่ยนองค์ประกอบที่สำคัญและกลวิธีการประพันธ์บางส่วนในตัวบทต้นฉบับ และยังคงรักษาองค์ประกอบที่สำคัญและกลวิธีการประพันธ์อีกบางส่วนไว้

- การแปลแบบแปลและเรียบเรียง เป็นการแปลที่มีการปรับเปลี่ยนเนื้อเรื่องใน ตัวบทต้นฉบับเพียงเล็กน้อย และยังคงองค์ประกอบและกลวิธีการประพันธ์ส่วนใหญ่ไว้
- การแปลแบบแปลรักษาต้นฉบับ เป็นการแปลที่มีการเก็บรักษาองค์ประกอบ และกลวิธีการประพันธ์ของตัวบทต้นฉบับไว้อย่างครบถ้วน

1.6 ระเบียบวิธีวิจัย

เป็นการวิจัยข้อมูลเชิงเอกสาร จากวรรณกรรมเยาวชนแปลของผกาวดี อุตตโมทย์ โดย การศึกษาและนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์ วิเคราะห์ด้วยทฤษฎีและหลักการแปล รวมทั้งแนวคิด อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาประวัติการแปล แนวทางการแปล และปัจจัยที่มีผลต่อการแปล วรรณกรรมเยาวชนของผกาวดี อุตตโมทย์ รวมทั้งใช้การสัมภาษณ์ผู้แปลผ่านบรรณาธิการ สำนักพิมพ์

1.7 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. อ่านและทำความเข้าใจผลงานแปลวรรณกรรมเยาวชนของผกาวดี อุตตโมทย์
2. ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับผกาวดี อุตตโมทย์ รวมทั้งผลงานแปลวรรณกรรมประเภทอื่นๆ และงานเขียนอื่นๆ
3. ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับผู้แต่งต้นฉบับที่ผกาวดี อุตตโมทย์นำมาแปล
4. ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับวรรณกรรมเยาวชน เพื่อทำความเข้าใจความหมาย ทฤษฎี ประเภท แนวทาง และขนบการประพันธ์วรรณกรรมเยาวชน
5. ค้นคว้าและศึกษาทฤษฎีการแปล โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการแปลวรรณกรรม เยาวชน รวมทั้งทฤษฎีและแนวคิดอื่นๆ ที่จะนำมาใช้ในการวิจัย
6. ค้นคว้าและศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการแปลวรรณกรรมเยาวชน
7. จำแนกและวิเคราะห์ข้อมูล
8. สรุป
 - ทบทวนสมมติฐาน
 - รายงานผลการวิจัย
 - ข้อเสนอแนะ (ถ้ามี)

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบประวัติการแปลวรรณกรรมเยาวชนของผกาวดี อุตตโมทย์
2. เข้าใจแนวทางการแปลและปัจจัยที่มีผลต่อการแปลวรรณกรรมเยาวชนของผกาวดี อุตตโมทย์
3. เป็นแนวทางในการศึกษาประวัติและแนวทางการแปลของนักแปลท่านอื่น และงานแปลประเภทอื่นๆ ต่อไป